

Het getuigenis van Benjamin en William Hewling

door

William Kiffin

Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien en geloofd en omhelsd, en hebben beleden dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren.

Hebr. 11: 13

Benjamin en William Hewling

*Uw liefde wilde ons heden sparen,
Vermoeid leggen wij ons tot rusten neer,
Dat Uw engelen ons bewaren,
Dat geen vijand onz' vrede deer.
Jezus Die ons steeds behoedt,
Onder Uw vleug'len is het zoet.
Pelgrims, vreemden op deez' aard,
Wonen wij in 's vijands land,
Worden wij door U bewaard,
Bescherm ons door Uw liefdehand,
Dan zijn wij in U onvervaard.
Leven wij nog korte tijd,
Eeuwige rust is ons bereid.*

Onderstaand stuk is in beknopte vorm overgenomen uit de voetnoten van de biografie van William Kiffin, daarna volgt het verslag van William Kiffin over zijn kleinzoons.

Deze twee jongens, Benjamin en William Hewling, waren de enige zoons van Mr. Benjamin Hewling, een welgestelde man die in Londen woonde. Vader Hewling overleed voor de terechtstelling van zijn zoons. Na zijn dood werden de twee jongens opgevoed door hun moeder en hun opa, William Kiffin. Deze man overleefde beide jongens en heeft het volgende verslag geschreven. Het verslag komt uit zijn autobiografie. De Hewlings en Kiffins waren protestante Dissenters. De Kiffins en waarschijnlijk ook de Hewlings waren anabaptisten.

Benjamin was de oudste. Hij kon goed leren, heeft wiskunde en filosofie gestudeerd. Hij studeerde enige tijd in Holland. Toen de Hertog van Monmouth naar Engeland kwam om naar de kroon te grijpen, schaarde Benjamin zich bij zijn leger. Dat kwam omdat hij een grote ijver had voor de protestantse zaak. Daarom streed hij tegen koning James, die Rooms Katholiek was. De hertog gaf hem het bevel over een regiment ruiters, waarmee hij in verscheidene gevechten uitblonk. Hij werd met een afdeling van zijn eigen troep en twee andere troepen gezonden naar Mynhead, Somersetshire, om kanonnen naar het leger te brengen. Hij keerde juist op het moment terug toen de hertog van Monmouth op weg was naar Sedgmore, wat hij tevergeefs probeerde te voorkomen. Men denkt dat het verliezen van de oorlog vooral te wijten is aan het feit dat hij afwezig was, en dat hij zoveel paarden, en daarbij ook de meest onbevreesde mannen meegenomen had.

William had dezelfde scholing als zijn broer en ook hij werd naar Holland gestuurd. Hij keerde weer terug met de Hertog van Monmouth en voegde zich ook bij zijn leger. Hij had tijdens de slag van Sedgmore de rang van luitenant bij de voettroepen. Hij gedroeg zich net als zijn broer dapper.

Zij hadden een aangenaam en behulpzaam karakter. Zelfs voor hun vijanden was het, wanneer zij ze beter kenden, moeilijk om hen niet te eren en van ze te houden.

Benjamin, de oudste was een goede combinatie van een leeuw en een lam. Op het slagveld scheen hij alleen maar voor de oorlog te zijn geschapen. Was hij ergens anders, dan scheen het alsof hij voor niets anders dan liefde te zijn geschapen. Hij moet een rechtschapen, knappe jongeman geweest zijn.

De jongste, William, was iets langer en magerder dan zijn broer. Zijn gezicht was fris en levendig en zo was ook zijn geest. Hij had een heel levendig en opgewekt karakter. Beide broers waren deugdzaam, vroom en moedig en zij waren hierin volwassener dan andere mensen van hun leeftijd. De oudste werd 22 en de jongste bijna 20 jaren oud.

Hier volgt het verslag van William Kiffin.

De genadige handelingen die God sommigen bewezen heeft in hun stervensuren zijn vaak van groot nut geweest voor de levenden. Zij gaven hen de gelegenheid om over hun eigen staat na te denken en om de dingen te zoeken die tot hun vrede dient, voordat zij verborgen werden voor hun ogen. Die handelingen zijn ook tot grote bemoediging en tot het versterken van het geloof van degenen die de genade van God ervaren hebben. Tot dat doel is het vooral voor ouders noodzakelijk om de gezegende ervaringen die deze mensen (die God tot Zich genomen heeft) hebben gehad, voor hun kinderen die achterblijven, te bewaren.

Daarom schrijf ik hier een waar gebeurd verhaal over de wonderlijke verschijning van God aan twee jonge mannen, Mr. Benjamin Hewling, die stierf toen hij ongeveer tweeëntwintig jaar oud was en Mr. William Hewling, die stierf voordat hij twintig jaar oud was. Zij namen deel aan de strijd van de hertog van Monmouth, volgens eigen zeggen ‘voor de Engelse vrijheden en de Protestantse godsdienst.’ Daarom werd Mr. William Hewling geëxecuteerd in Lyme, op 12 september 1685 en Mr. Benjamin Hewling in Taunton, op 30 september 1685. Hoe wreed de mensen ook tegen hen waren, toch was de gezegende zorg van God voor hen zo duidelijk, dat het woord vervuld werd: *Uit den mond der kinderkens en der zuigelingen hebt Gij sterkte gegrondvest, om Uwer tegenpartijen wil, om den vijand en wraakgierige te doen ophouden.* (Psalm 8:3).

Nadat het leger van de hertog uit elkaar gedreven was, vluchtten de jongens en gingen de zee op, maar werden weer teruggedreven [door de wind]. Met gevaar voor eigen leven klommen ze op de kust over enige gevaarlijke rotsen. Zij zagen dat het land vol soldaten was. Omdat zij niet in de handen van die bende wilden vallen en er geen andere weg van verdediging of ontsnapping meer mogelijk was, gaven zij zich over aan een edelman, wiens huis dicht bij de plek stond waar zij geland waren. Daarvandaan werden zij gestuurd naar Exeter Geal, op 12 juli. Zij werden door velen bezocht en terwijl ze daar verbleven, was hun gedrag zodanig, dat zij heel veel respect ontvingen, zelfs van degenen die vijandig waren tegen de zaak waarvoor zij stredden.

Op 27 juli werden beide jongens aan boord van het Swan-fregat gezet, om vandaar naar Londen gebracht te worden. Hun gedrag aan boord was zo goed, dat de kapitein en al de andere officieren van het schip hen veel vriendelijkheid bewezen. Kapitein Richardson kwam, zette hen bij hem gevangen en bracht hen naar Newgate. Zij werden in zware boeien geslagen en werden van elkaar gescheiden. Zelfs de naaste familie werd niet toegestaan om hen te zien, zelfs niet in het bijzijn van de cipier, ondanks de vele pogingen en verzoeken om dit voor elkaar te krijgen. Deze behandeling vermeerderde het verdriet van de familieleden zeer. Toch liet God, Die alle dingen wijs doet medewerken ten goede voor degenen die Hij genade en barmhartigheid wil bewijzen, uit deze gevangenschap en slechte behandeling een gezegend voordeel voortkomen voor hun zielen. Dat blijkt ook uit hun eigen woorden. Na vele verzoeken en na lang aandringen kregen enkele familieleden van hen toestemming om een paar woorden tegen hen te zeggen in het bijzijn van de cipier. Zij antwoordden dat zij tevreden waren met de wil van God, wat die wil ook zou zijn.

Nadat zij drie weken in Newgate geweest waren, werd er een bevel gegeven om het naar het Westen te brengen, om daar berecht te worden. Toen hen dat verteld werd, zeiden zij: 'Daar zijn we blij mee.' Die morgen verlieten zij Newgate. Verschillende mensen die hen zagen, zeiden, omdat zij er zo opgewekt uitzagen: 'Zij hebben vast gratie gehad, anders zouden ze dat nooit met zoveel moed en vrolijkheid kunnen dragen.' Dit moet ook nog gezegd worden, namelijk dat zij van het begin tot het einde, hoeveel hoop hun vrienden ook voor hen hadden, steeds het tegenovergestelde dachten. Zij waren nooit echt erg aangedaan door de hoop op gratie, of neerslachtig, of ook maar in het minst ontmoedigd door wat voor kwaad de mensen hen ook konden aandoen.

De cipiers die met hen meegingen naar Dorchester gaven het volgende verslag van de reis: dat hun moed zo groot, ernstig en christelijk was, dat het bij hen bewondering opwekte om de dingen die zulke jonge mannen deden te zien en te horen. Een naast familielid dat naar het westen toeging om de uitkomst van die zaken te zien en om al het mogelijke te doen wat voor hen noodzakelijk was, geeft het volgende verslag:

'In Salisbury, op 30 augustus, had ik de eerste mogelijkheid om met de jongens te spreken. Ik trof hen aan in een zeer goede, bedaarde zielstoestand. Zij vertelden over hun ervaring van de genade en goedheid van God tot hen in al hun lijden. Ook vertelden zij over de genade Gods in het ondersteunen en versterken van hen. God heeft hen in alles voorzien, ja, ook heeft Hij de harten van eenieder geneigd, in wiens handen zij geweest waren. Zowel in Exeter en aan boord hebben de mensen medelijden met hen gehad en zijn zij goed voor geweest. En dat ondanks dat zij slecht behandeld waren sinds ze in Newgate gekomen waren. Zij werden omhangen met zware boeien en werden onmenselijk behandeld. Zij beleden met grote blijdschap dat zij in een betere en gelukkiger toestand waren dan zij in hun hele leven geweest waren, vanwege het gevoel dat zij hadden van de vergevende liefde van God in Jezus Christus tot hun zielen. Zij gaven zich geheel over in de handen van hun wijze en genadige God, om voor hen de dood of het leven te kiezen. Zij drukten zich als volgt uit: 'Alles wat God maar behaagt: wat Hij het beste vindt, zo zij het. Wij weten dat Hij machtig is om te verlossen. Maar als Hij dat niet wil, geloofd zij Zijn Naam. De dood is nu niet meer verschrikkelijk, maar begerenswaardig. Mr. Benjamin Hewling voegde daar nog in het bijzonder aan toe: 'Wat de wereld betreft: daar is niets in wat het waard maakt om daar nog in te leven, behalve als we God daar nog van dienst kunnen zijn.' Daarna zei hij: 'O, God is een sterke Toevlucht, ik heb gezien dat Hij dat werkelijk is.'

De volgende mogelijkheid die ik had om hem te bezoeken, was in Dorchester, waar zij beiden naartoe gebracht waren en waar de broers vier dagen bij elkaar verbleven. Vanwege hun hechtenis werd ons gesprek erg verstoord, maar zij hadden nog steeds dezelfde tegenwoordigheid en ondersteuning van God. Zij waren

in het minst niet ontmoedigd door het naderen van hun proces, noch door de uitkomst ervan, hoe die ook vallen mocht.'

Op 6 september werd Mr. Benjamin Hewling bevolen om naar Taunton te gaan, om daar terecht te worden. Toen we afscheid namen, zei hij: 'O, geloofd zij God voor de beproevingen! Ik heb zulke gelukkige uitwerkingen daarvan gehad, dat ik ze niet zou willen missen in ruil voor de hele wereld.'

Ik bleef achter in Dorchester om de uitslag van het proces van Mr. William Hewling af te wachten. Na het proces had ik vrije toegang tot hem en bemerkte dat zijn gesprekken overvloedig van verwondering over de genade van God in Christus, die hem bewezen was. God heeft hem geroepen uit zijn natuurstaat. Hij zei: 'God greep mij plotseling in mijn afgelegen huis in Holland door Zijn Heilige Geest in het hart, toen ik er niet aan dacht. Hij fluisterde als het ware in het verborgen in mijn hart: 'Zoek Mijn aangezicht.' Hij stelde mij in staat om deze genadige roep te beantwoorden en over mijn ziel na te denken. Hij toonde mij het kwaad van de zonde en de noodzakelijkheid van Christus. Vanaf die tijd heeft Hij mij gebracht tot een gevoelig aankleven van Christus tot rechtvaardiging en het eeuwige leven. Hierin vind ik een Bron van vreugde en zoetheid die de vertroosting van de gehele wereld te boven gaat.'

William zei verder: 'Ik kan niet anders dan de wonderlijke goedheid van God bewonderen, Die mij zo voorbereidde op datgene waar Hij mij zal brengen, waaraan ik toen niet dacht. Hij gaf mij de hoop op het eeuwige leven, voordat Hij mij opriep om de dood in de ogen te kijken, zodat ik mijn leven blijmoedig aan God overgaf voordat ik hier kwam.' Hij zei: 'Toen ik Zijn leiding in deze zaak gezocht had, kwam de zaak mij zowel toen als nu zeer heerlijk voor. Dit is zo, niettegenstaande alles wat ik ervoor geleden heb, of misschien nog zal lijden. God heeft deze goede dingen echter vanwege onze zonden voor ons achtergehouden.' 'Maar,' zei hij, 'God ging door met Zijn gezegende werk in mijn ziel, in en door al mijn lijden. Wat de wil van God ook moge zijn, leven of dood, ik weet dat die wil het beste voor mij is.' Nadat hij zijn vonnis ontvangen had en teruggekeerd was naar de gevangenis, zei hij: 'Ik denk dat ik mijn geestelijke vertroosting zie vermeerderen sinds ik mijn vonnis ontvangen heb. *Zo is er dan geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn. God is het, Die rechtvaardig maakt, wie is het, die verdoemt?*

Toen ik de volgende morgen bij hem kwam, nadat hij het nieuws ontvangen had dat hij de volgende dag zou moeten sterven en dat hij daarom die dag naar Lyme gebracht moest worden, trof ik hem aan in een nog voortreffelijker, verhevener en geestelijker toestand dan tevoren. Hij zei: 'Ik ben tevreden, God heeft voor mij het beste gekozen. Hij weet wat voor verzoeken er in dit leven geweest zouden kunnen zijn. Ik zou geleefd kunnen hebben om God te vergeten, maar nu ga ik naar de plaats waar ik niet meer zal kunnen zondigen. O, het is een gezegende zaak om bevrijd te zijn van de zonde en om met Christus te zijn. O, de rijkdommen van de liefde van God in Christus voor zondaren. O, hoe groot was het lijden van Christus voor mij. Dat was meer dan ik ooit had kunnen dragen! Hoe groot is de heerlijkheid waar ik nu naartoe ga! Het zal spoedig al ons lijden hier beneden verslinden.'

Toen William, net voordat hij naar Lyme ging, met zijn avondeten bezig was, liet hij vele korte uitdrukkingen horen van zijn inwendige vreugde als: 'O, de genade van God! De liefde van Christus! O, dat gezegende avondmaal van het Lam! Om altijd bij de Heere te zijn!' hij zei verder: 'Toen ik naar Holland ging, wist ik niet in welke strikken, zonden en ellenden ik had kunnen vallen, ja, of we elkaar ooit wel weer zouden zien. Maar nu weet je waar ik naartoe ga en dat wij zeker een vreugdevolle ontmoeting zullen hebben.'

Hij zei: 'Wil je alsjeblieft aan al mijn vrienden in het bijzonder mijn erkentelijkheid bewijzen, en wil je hen danken voor al hun vriendelijkheid? Ik adviseer hen om zekerheid te krijgen met betrekking tot hun aandeel in Christus, want Hij is de enige Troost als wij komen te sterven.' Een van de gevangenen scheen bevreesd te zijn voor de manier waarop zij zouden moeten sterven, waarop hij antwoordde: 'Ik loof God dat ik met alles verzoend ben.'

Toen William op het punt stond om naar Lyme te gaan, schreef hij deze weinige regels naar een vriend, omdat hem amper toegestaan werd om lang te blijven:

'Ik zal de eeuwigheid invliegen. Ik hoop en vertrouw in de armen van mijn gezegende Verlosser, aan Wie ik u en al mijn lieve familieleden toevertrouw, doe de groeten aan mijn lieve moeder en zeg tegen al mijn zussen en de rest van mijn vrienden dat ik hen liefheb. William Hewling'

Terwijl de gevangenen door de stad Dorchester liepen richting Lyme, keken veel mensen hen aan met groot verdriet. Zij bewonderden Williams houding toen hij afscheid nam van zijn zus. Terwijl ze de weg tussen Dorchester en Lyme bewandelden, waren zijn gesprekken heel geestelijk. Dat zeiden degenen die erbij waren. Hij nam van alle dingen gelegenheid om te spreken over de Heerlijkheid waar zij naartoe zouden gaan. Toen hij uitkeek over het landschap waar hij langs liep, zei hij: 'Dit is een heerlijke schepping, maar wat zal dan het paradijs van God dan wel niet zijn, waar wij heen gaan! Nog maar een paar uurtjes en dan zullen we daar zijn, om voor eeuwig bij de Heere te zijn.' Toen ze in Lyme waren, zei hij, terwijl hij vlak voordat ze moesten sterven Joh. 14:18 las, tegen een van degenen die met hem moesten sterven: 'Hier is een zoete belofte voor ons: *Ik zal u niet ongetroost laten, Ik zal tot u komen.* (Eng. Vert.) Christus zal tot het laatste moment bij ons zijn.'

Tegen een van degenen die afscheid van hem nam, zei hij: 'Vaarwel tot we elkaar in de hemel zullen ontmoeten. Over een klein poosje zal ik bij Christus zijn. O, ik zou met niemand van deze wereld van staat willen ruilen! Ik zou voor tienduizend werelden niet achter willen blijven.' Tegen iemand anders die aan hem vroeg hoe het nu met hem ging, zei hij: 'Heel goed, geloofd zij God!' Toen die persoon verder vroeg of hij met die troost de dood in de ogen kon kijken, nu de dood zo dichtbij was, zei hij: 'Ja, ik loof God. Dat kan ik doen met grote troost. God heeft deze nacht een goede nacht voor mij gemaakt. Mijn vertroosting is zeer vermeerderd sinds ik Dorchester verlaten heb. Toen hij van hem afscheid nam, zei die persoon: 'Vaarwel, ik zal je niet meer zien.' Waarop hij antwoordde: Hoezo mij niet meer zien?! Ja, ik hoop je in de heerlijkheid weer te ontmoeten. Tegen iemand anders die tot het laatste moment bij hem was, zei hij: 'Ik wil je vragen om mijn broer en zus te zeggen dat ik hen heel erg liefheb en zeg hen dat ik wil dat zij zich zullen troosten met het feit dat ik naar Christus gegaan ben en dat we elkaar spoedig weer zullen ontmoeten in de heerlijke berg Sion hierboven.'

Daarna bad William ongeveer drie kwartier lang met de grootste vurigheid. Hij loofde in het bijzonder God voor Jezus Christus. Hij aanbad de rijkdommen van Zijn genade in Hem. Hij loofde Hem voor al de heerlijke vruchten ervan, die Hij hem gegeven heeft. Hij bad voor de vrede van de Kerk van God en van deze landen in het bijzonder. Dat alles deed hij met zulke hulp van de Gods Geest, dat het de harten van allen die aanwezig waren overtuigde, verwonderde en versmolt van medelijden, zelfs de harten van de ergste vijanden. Het dwong hen tranen van spijt te storten en hun spijt te betonen. Sommigen zeiden dat ze niet wisten wat er met *hen* zou gebeuren na de dood, maar dat het duidelijk was dat *hij* naar een groot geluk zou gaan.

Vlak voordat William deze wereld zou verlaten, zei hij met een vrolijk gezicht: 'O, nu is het mijn vreugde en troost dat ik een Christus heb om naartoe te gaan.' Zo beval hij op een aangename wijze zijn geest aan Christus op 12 september, 1685.

Een officier was zo kwaadaardig van geest geweest om de gevangenen duivels te noemen. Hij was, toen zij weggingen en hij de wacht moest houden, zeer overtuigd [van hun oprechtheid]. Hij zei daarna tegen een persoon, die in hoog aanzien stond, dat hij in zijn leven nog nooit zo geraakt was als door Williams vrolijke houding en vurige gebed. Hij geloofde dat hij zoiets nog nooit gehoord had. Vooral niet van zo'n jong persoon. Hij zei ook: 'Ik geloof dat als de hoogste rechter er geweest zou zijn, dat deze hem dan nooit zou hebben kunnen laten sterven.'

Toen de sheriff Williams lichaam vrijgegeven had om begraven te worden, kwamen er velen uit de stad (wel tweehonderd mensen) om de begrafenis bij te wonen. Ondanks het feit dat het lichaam weggehaald was van de plaats van executie, zonder dat er melding van gemaakt werd. Verschillende jonge vrouwen, van de plaatselijke adel, legden hem in zijn graf op de begraafplaats van Lyme, op 18 september 1685. Hierna schreef Williams zus de volgende brief aan haar moeder:

‘Ik heb helemaal niets wat ik aan mijn lieve moeder kan bekendmaken dan wat een kwelling is voor haar geest. Zowel wat betreft het besluit van Gods wil als wat betreft mijn huidige zorgen over mijn broer Benjamin, die nog steeds in leven is. Toch is er zo’n overvloedige troost gemengd met beide kwellingen, dat ik slechts een mogelijkheid zou willen hebben om deze plicht te volbrengen. God heeft in de zielen van beide broers een heerlijk werk gewerkt en heeft Christus aan hen geopenbaard, zodat de dood hun vriend was geworden. Mijn broer William heeft al met de grootste vreugde gezegd tegen degenen die tot het einde toe bij hem waren dat hij niet zou willen ruilen met degenen die op deze wereld achterblijven. Hij verlangde dat zijn familieleden zichzelf zouden troosten [met de wetenschap] dat hij naar Christus gegaan is. Mijn broer Benjamin schat in dat hij niet lang in deze wereld zal blijven, en is zeer gewillig om deze wereld te verlaten, wanneer God hem daartoe roepen zal. Hij is volkomen tevreden met het feit dat God voor hem en voor ons allen datgene zal kiezen wat het beste is. Door deze dingen word ik zeer ondersteund door God en ik hoop dat u er ook door ondersteund wordt, mijn lieve moeder. Dat was en is het grootste verlangen van mijn broer. Er is voor één persoon nog steeds tijd om te bidden. God heeft zo’n [duidelijke] verhooring gegeven [met betrekking tot Benjamin], hoewel [nog] niet zoals bij William¹. Maar we hebben toch een bemoediging om op Hem te blijven wachten.

Zeer geëerde moeder,

Uw plichtsgetrouwe dochter, ...

Toen ik naar Taunton ging om Benjamin Hewling te bezoeken, had hij het nieuws gehoord dat zijn broer gestorven was. Hij hoorde dat hij zoveel troost en vreugde van God gehad heeft. Ook hoorde hij van de voortdurende goedheid van God in het vermeederen van die troost tot het einde toe. Dit zei hij ervan: ‘Wij hebben geen reden om de dood te vrezen als de tegenwoordigheid van God met ons is. Er is geen kwaad in, omdat de prikkel eruit is weggenomen. Het is niets anders dan onwetendheid omtrent de heerlijkheid die de heiligen zullen ingaan door middel van de dood. Die onwetendheid doet het [de dood] duister schijnen voor onszelf of voor onze familieleden. Als we in Christus zijn, wat is dan toch deze wereld, dat we verlangen om er te blijven? Het is allemaal ijdel en onbevredigend, vol van zonde en ellende.’ Hij gaf ook blijk van zijn eigen blijde verwachting, dat hij zijn broer spoedig zou volgen.

Hij werd toen zeer ernstig en had een gevoel van geestelijke en eeuwige zaken, wat de anderen ook merkten. Hij klaagde in deze omstandigheden over niets anders dan over het gebrek aan een plaats van afzondering, om meer onafgebroken met God en zijn eigen ziel te spreken. Hij zei dat de tijd die hij in Newgate in de eenzaamheid doorgebracht had, de aangenaamste in heel zijn leven geweest was.

Hij zei: ‘God heeft enige tijd geleden mijn hart geraakt (toen ik dacht over het gevaar van mijn leven). Ik kreeg enige ernstige gedachten over mijn vroegere leven en over de grote gevolgen van de dood en de eeuwigheid. Hij toonde mij dat alleen zij gelukkig waren die zeker waren van hun eeuwige staat. Hij heeft mij ook de dwaasheid en krankzinnigheid laten zien van de wegen van zonde en mijn eigen verslaving daaraan. Ook liet Hij mij de totale onmacht zien om mijzelf te verlossen en toonde mij ook de noodzaak om Christus tot zaligheid te hebben.’

‘Dat ging enige tijd lang niet zonder verschrikking en verbazing, namelijk het gezicht op onverzoende zonden en dat met de eeuwigheid voor mij. Maar God heeft op een wonderlijke manier de rijkdommen van Zijn vrije genade in Christus Jezus voor arme zondaars geopend. Hij stelde mij in staat om op een gekruisigde Christus alleen te zien tot zaligheid.’

‘Dit gezegende werk ging tijdens al mijn zaken en de drukte in het leger enigszins voort in mijn ziel, maar het kwam nooit zo volledig en aangenaam naar buiten voordat ik in Newgate gevangen werd gezet. Daar zag ik Christus en ook de [andere] geestelijke zaken duidelijker en omhelsde ik ze nog steviger. Daar ervoer ik de gelukzaligheid van een verzoende staat, de uitnemendheid van de wegen van heiligheid en het gemakkelijke van de gemeenschap met God.’ Dit bleef met hele diepe en duidelijke indrukken in zijn ziel, terwijl hij vaak uiting gaf aan zijn bewondering van de genade van God voor hem.

¹ In het Engels staat er: ‘...and God having so answered, though not in kind, we have encouragement still to wait on Him.’

Hij zei: ‘Misschien denken mijn vrienden wel dat deze zomer de meest droevige tijd van mijn leven is, maar ik loof God: het is de meest aangename en gelukkige tijd van heel mijn leven geweest. Nee, niets anders is de naam van geluk waardig. Tevergeefs heb ik in de dingen van de wereld gezocht naar bevrediging, maar ik heb het nooit gevonden. Maar nu heb ik in God alleen rust gevonden voor mijn ziel. O, hoe groot is onze blindheid van nature, dat, totdat God onze ogen opent, wij geen schoonheid kunnen zien in geestelijke dingen, maar onze kostbare tijd verspillen aan het najagen van schaduw. Wij blijven dan doof voor alle nodigheden van genade en het heerlijke aanbod van het Evangelie! Wat is God toch rechtvaardig als Hij ons afneemt wat wij zo erg hebben veracht en misbruikt! O, wat is Hij oneindig geduldig en goed, dat Hij alsnog een of ander middel wil heiligen om een arme zondaar tot Zich te brengen! O, verkiezende liefde! Onderscheid makende genade! Wat heb ik toch veel reden om dat te bewonderen en te aanbidden!’

‘Wat een verbazingwekkende gedachte is het, dat Christus vanwege de zonde geleden heeft, om ons tot God te brengen! Het lijden dat slechte mensen Hem aangedaan hebben was zeer groot, maar helaas, maar wat is dit lijden vergeleken met het lijden dat Zijn ziel onder de oneindige toorn van God geleden heeft? Dit mysterie van genade en liefde is genoeg om onze gedachten tot in de eeuwigheid op te slokken.’

Wat betreft zijn eigen dood zei hij vaak dat hij geen reden had om te geloven dat hij een andere dood zou sterven [dan nu ter dood gebracht te worden]. ‘Ik weet dat God oneindig machtig is om mij te verlossen en ik ben er zeker van dat Hij het zal doen, als het tot Zijn eer en ten goede van mij is. Hierom loof ik God. Ik ben volkomen tevreden. Het is mijn verlangen dat Hij voor mij zal beslissen en dan ben ik er zeker van dat dat het beste is, wat het ook moge zijn. Want werkelijk, tenzij God nog wat werk voor mij te doen heeft in de wereld, tot Zijn dienst en eer, dan zie ik dat niets anders dit leven nog begerenswaardig kan maken. In de huidige staat van zaken is er niets om onze ogen op te vestigen dan zonde, verdriet en ellende. En wanneer het ook zo zou zijn dat alles naar onze wens ging, dan is het, in de huidige staat van zaken, nog steeds de wereld. Dat zal nooit een rustplaats zijn. De hemel is de enige plaats van rust en geluk. Daar zullen we volkomen vrij zijn van de zonde en verleidingen en daar zullen we God voor eeuwig genieten zonder onderbreking.’

Toen hij sprak over de teleurstelling in hun verwachting over het werk wat ze gedaan hadden, zei hij: ‘Wat betreft de eer van God, de voorspoed van het Evangelie en de verlossing van het volk van God, hebben we veel redenen om het te betreuren. Met betrekking tot de uitwendige voorspoed, dat ermee vergezeld zou zijn: op zichzelf bezien is dat maar van weinig belang, omdat het niet kan bevredigen. Het houdt ook geen stand. Want ten laatste zal de dood aan alles een einde maken. Hier kan ik ook aan toevoegen dat we misschien zo dwaas zouden zijn om dat deel ervan te kiezen [namelijk die uitwendige voorspoed] en dat we dan onze eeuwige belangen zouden verwaarlozen. Dan ben ik er zeker van dat onze huidige toestand onvergelijkbaar beter is.’

Hij gaf geregeld uiting aan zijn grote bezorgdheid over de eer van God en ook aan zijn liefde tot Gods volk: ‘Als mijn dood Gods eer zou bevorderen en de verlossing van Zijn volk zou verhaasten, dan is het genoeg.’ Het was een grote troost voor hem om te bedenken dat zijn vrienden in hun gebeden aan hem dachten. Dit zag hij als een groot voorrecht.

Tijdens zijn gesprekken had hij een bijzondere waardering voor en vermaak in de personen in wie hij de grootste heiligheid zag schijnen. Hij gaf ook blijk van groot medelijden met de zielen van anderen: ‘De herinnering aan onze vorige ijdelheid mag wel oorzaak geven tot medelijden met anderen die nog in die staat zijn.’ Tijdens gesprekken met hem moedigde hij anderen aan tot ernst, en zei tegen hen dat ‘De dood en de eeuwigheid zulke gewichtige belangen zijn en dat die zaken de uiterste aandacht van ons hart moeten hebben, want een ernstige voorbereiding op de dood is de weg om de dood met blijdschap te ondergaan. En als het God zou behagen om ons leven te sparen, dan zouden we zeker dezelfde reden hebben om ernstig te zijn en de rest van onze dagen in Zijn vreze en dienst te besteden.’ Hij zorgde er ook voor, dat de godsdienst, welke ze nog in staat waren daar te beoefenen, naar behoren beoefend werd, zoals lezen, bidden en het zingen van psalmen, waar hij duidelijk een groot vermaak in had.

Toen er in die drie of vier dagen voor hun dood een algemeen bericht rondging dat er niemand meer zou sterven, zei hij: 'Ik weet niet wat God buiten onze verwachtingen voor ons gedaan heeft. Als Hij mijn leven zal verlengen, dat ben ik er zeker van dat mijn leven het Zijne is, alles is het Zijne en door Zijn genade zal ik het geheel aan Hem toewijden.'

Maar op 29 september, om ongeveer tien of elf uur, kwamen we erachter dat het een vals bericht was. Hen werd verteld dat zij de volgende morgen moesten sterven. Vanwege het plotselinge ervan kwam dit bericht heel onverwachts. Maar hierin verheerlijkte God Zijn macht, genade en getrouwheid, want Hij gaf passende ondersteuning en troost door Zijn gezegende tegenwoordigheid. Toen ik op dat moment bij hem kwam, zag ik dat hij heel kalm was. Hij zei: 'Hoewel het de bedoeling van de mensen was om mij te verschrikken, zal God toch zeker Zijn Woord houden: *om werkelijk onmiddellijk een Hulp te zijn in de tijd van benauwdheid.*' Toen ik hem de volgende morgen weer zag, waren zijn blijdschap en troost heel erg vermeerderd. Toen hij op de cipiers wachtte, zei hij met de grootste aangenaamheid en kalmte van geest: 'Nu is de wil van God bepaald, aan Wie ik het overgegeven heb en Hij heeft dat bepaald wat zeker het beste is.'

Daarna sprak hij met een lachend gezicht over de heerlijkheid van de hemel. Hij maakte met veel genoegen enkele opmerkingen over het 3^e, 4^e en 5^e vers van het 22^e hoofdstuk van Openbaringen. '*En er zal geen vloek meer zijn: maar de troon van God en van het Lam zullen erin zijn; en Zijn dienaren zullen Hem dienen. En zij zullen Zijn aangezicht zien en Zijn Naam zal op hun voorhoofden zijn. En er zal daar geen nacht meer zijn, en zij zullen geen kaars meer nodig hebben noch het licht van de zon; want de Heere God geeft hen licht: en zij zullen van eeuwigheid tot eeuwigheid regeren.* O, wat een gelukkige staat is dit! Zullen wij er dan afkerig van zijn om daar naartoe te gaan om het te genieten?' Toen verlangde hij dat hem 2 Kor. 5: 1- 11 voorgelezen zou worden: '*Want wij weten dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig, in de hemelen. Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede die uit den hemel is, overkleed te worden; Zo wij ook bekleed en niet naakt zullen gevonden worden. Want ook wij, die in dezen tabernakel zijn, zuchten, bezwaard zijnde; nademaal wij niet willen ontkleed, maar overkleed worden, opdat het sterfelijke van het leven verslonden worde. Die ons nu tot ditzelve bereid heeft, is God, Die ons ook het onderpand des Geestes gegeven heeft. Wij hebben dan altijd goeden moed, en weten dat wij, inwonende in het lichaam, uitwonen van den Heere (Want wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen); Maar wij hebben goeden moed, en hebben meer behagen om uit het lichaam uit te wonen en bij den Heere in te wonen. Daarom zijn wij ook zeer begerig, hetzij inwonende, hetzij uitwonende, om Hem welbegaaglijk te zijn. Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad. Wij dan, wetende den schrik des Heeren, bewegen de mensen tot het geloof, en zijn Gode openbaar geworden; doch ik hoop ook in uw consciënties geopenbaard te zijn.'*

Terwijl zijn vertroosting nog steeds vermeerderden, gaf hij uitdrukking aan zijn zoete hoop, en aan zijn aandeel in deze heerlijke erfenis en dat hij nu ging naar het bezit ervan. Hij zag zoveel van deze gelukkige verandering, dat hij zei dat de dood begeerlijker was dan het leven. Hij stierf nog liever dan dat hij hier nog langer zou leven. Wat betreft de manier waarop hij zou sterven, zei hij: 'Toen ik nadacht over andere mensen die in dezelfde omstandigheden waren, heb ik gedacht dat het heel vreselijk was. Maar nu God mij ertoe geroepen heeft, denk ik er heel anders over. Ik loof God. Ik kan het nu blijmoedig omhelzen als een makkelijke doorgang naar de heerlijkheid. En hoewel de dood mij scheidt van het genoegen dat we hier met elkaar hebben, toch zal het maar een hele korte tijd zijn en dan zullen we elkaar ontmoeten in zulke genoegens als we ons hier niet kunnen voorstellen en dan zullen we ons voor eeuwig verblijden in het geluk van elkaar.'

Toen hij de Schrift aan het lezen was, en in zichzelf aan het peinzen was, liet hij merken dat God hem door de Schrift grote troost gaf in zijn ziel: 'O, wat een onwaardeerbare schat is dit gezegende Woord van God in alle omstandigheden! Hier is een opslagplaats van sterke vertroosting.' Tegen iemand die zijn Bijbel wilde hebben zei hij: 'Nee, dit zal mijn metgezel zijn tot het laatste moment van mijn leven! Terwijl zij zo samen baden, samen lazen, praatten en mediteerden over hemelse zaken, wachtten zij het einde af.'

Toen de Sheriff kwam, die ontbloot was van alle medelijden en menselijkheid, dreef hij hen weg en liet hen amper toe om afscheid te nemen van hun vrienden. Maar ondanks dit alles en ondanks het ellendige treuren

van allen die om hen heen stonden, stond zijn gezicht vrolijker. Zo verliet hij zijn gevangenis en zo nam hij plaats in de kar [die hem naar het schavot zou brengen]. Daar zaten zij meer dan een half uur voordat de officiers de paarden konden dwingen om de kar te trekken. Hierdoor werden ze heel kwaad, omdat er geen zichtbare hindernis was in het gewicht of vanwege iets op de weg. Maar ten laatste duwden de burgemeester en de sheriff de paarden zelf voorwaarts en dreven als Bileam de paarden vooruit.

Toen zij aankwamen op de plek van de executie, die omringd was door toeschouwers, waren er velen die hun komst afwachtten met groot verdriet. Zij zeiden dat toen zij hem en de anderen zagen komen met zulke blijdschap, vreugde en bewijs van de tegenwoordigheid van God met hen, het de dood tevoorschijn deed komen met een ander voorkomen. Eerst omhelsden zij elkaar met de grootste liefde. Toen baden twee van de oudere personen hardop en zij namen met grote ernst deel aan dat gebed. Toen verlangde hij van de sheriff toestemming om zelf te bidden, maar hij wilde dat niet geven. Hij vroeg alleen maar: ‘wil je voor de koning bidden?’ Deze antwoordde: ‘Ik bid voor alle mensen.’ Hij verzocht toen of zij een psalm mochten zingen. De sheriff zei tegen hen dat ze dat moesten doen met touwen om hun nek, [welk voorstel] ze met blijdschap aannamen. Zij zongen met zulke hemelse vreugde en zoetheid, dat velen die aanwezig waren zeiden dat het hun hart verbrak en verblijdde. En zodoende sloot hij, terwijl hij het aangename ervoer van het prijzen van God op aarde, vrijwillig zijn ogen op een ijdele wereld, om die eeuwige dienst te betrekken [in de hemel] op 30 september 1685.

Allen die aanwezig waren, allerlei slag mensen, waren buitengewoon bewogen en verbaasd. Sommige officieren hadden tevoren beledigend gezegd: ‘Deze personen hebben vast geen gedachten over de dood, maar zij zullen erdoor verrast worden.’ Daarna zeiden zij echter dat hij en de anderen iets buitengewoons in zich hadden, dat hen met zoveel vreugde door de dood heen droeg. Andere omstanders zeiden dat zij zo overtuigd waren van hun geluk, dat zij graag met hun toestand zouden willen ruilen. Vele soldaten en ook veel anderen treurden bovenmate. Zij zeiden dat het zo treurig was om hen zo gedood te zien worden, dat zij amper wisten hoe ze het zouden kunnen dragen. Enkelen van de meest boosaardige mensen van die plaats, van wie niets anders verwacht werd dan hoon, zeiden, toen de terechtgestelden naar hun graf op het kerkhof van Taunton gedragen werden (vrijwillig vergezeld door de meesten die in de stad woonden) dat deze personen genoeg bewijs achtergelaten hadden dat zij nu verheerlijkte heiligen in de hemel waren.

Van een hooggeplaatste officier in het leger van de koning wordt gezegd dat hij vaak zei, dat als je zou willen leren om te sterven, dat je dan ‘naar die jonge mensen van Taunton moest gaan.’ Zij hebben nog veel meer dingen gezegd, die de gezegende en heerlijke gesteldheid van hun harten uitdrukte tot de eer van Goddelijke genade, maar dit is het wat in mijn geheugen opkomt.

Mr. Benjamin Hewling, schreef ongeveer twee uur voor zijn dood de volgende brief aan zijn moeder. Deze brief liet de grote kalmte van zijn geest zien.²

Brief van Benjamin Hewling aan zijn moeder.

Taunton, 30 september 1685.

Zeer geëerde moeder,

Ik moet u nu in kennis stellen van dat bericht, waarvoor ik weet dat u een lange tijd gevreesd hebt, en dat wij verwachtten, niettegenstaande de verwachtingen die u in uw beide laatste brieven gaf. Er is bevel gegeven om mij ter dood te brengen, en ik verwacht dat het binnen slechts enkele uren uitgevoerd zal worden. Geloofd zij God de Almachtige, Die troost en ondersteuning geeft in zulk een dag. Hoe behoorden wij Zijn heilige Naam te verheerlijken voor al Zijn weldaden: dat Hij, toen wij voortholden in onze zondeloop, ons in onze snelle vaart wilde stuiten en ons toonde de Christus Die wij doorstoken hadden; en uit Zijn vrije genade ons in staat stelde met een oog des geloofs op Hem te zien, in het geloof dat Hij ten uiterste bekwaam is om al dezulken die tot Hem komen, te redden. O, bewonderenswaardige lankmoedigheid en verdraagzaamheid Gods, dat Hij toen wij Zijn Naam onteerden, die tijd niet nam om Zichzelf eer aan te brengen, door ons te verdelgen. Maar Hij had geen lust in de dood van een zondaar, maar daarin dat hij

² Overgenomen uit: Nagelaten brokken, Stichting het Braambos, juni 2001

zich tot Hem zou bekeren en leven. Hij heeft vele middelen om Zijn uitverkorenen tot Zich te brengen. Geloofd zij Zijn heilige Naam, dat Hij door droefenis mijn hart onderwezen heeft om mij in zekere mate te voegen naar Zijn wil, hetgeen lijdzaamheid werkt; en lijdzaamheid werkt bevinding, en bevinding hoop, welke niet beschaamt. Ik geloof God, dat ik niet beschaamd ben over de zaak, waarvoor ik mijn leven afleg, en daar ik erin gewikkeld ben geweest en ervoor gevochten heb, zo ga ik het nu met mijn bloed bezegelen. De Heere gaat nog steeds door met dezelfde zaak, welke reeds lang gaande is! En ofschoon wij sterven, erin bezig zijnde, zo twijfel ik niet, maar dat Hij op Zijn eigen tijd, andere werktuigen zal verwekken, waardiger om het voort te zetten tot de ere Zijns Naams en bevordering van Zijn Kerk en volk. Zeer geëerde moeder, ik weet, dat er niets ongedaan gelaten is door u of mijn vrienden tot redding van mijn leven, waarvoor ik u en hen allen vele hartelijke bewijzen van erkentelijkheid betuig; en het is mijn laatste wens om u en hen alle ongehoorzaamheid en liefdeloosheid in elke verhouding te vergeven. Schenk alstublieft mijn betuiging van eerbied aan mijn grootvader en grootmoeder, breng mijn groeten aan mijn ooms en tantes over, en betuig mijn hartelijke liefde aan al mijn zusters; aan elk familielid en vriend een bijzondere aanbeveling. Zeg het allen alstublieft, hoe dierbaar het is om deel aan Christus te hebben, wanneer wij komen te sterven; en raad hen allen aan om nooit te rusten in een staat buiten Christus; want als wij de Zijne zijn, maakt het niet uit wat de wereld ons doet. Zij kunnen slechts het lichaam doden, en geloofd zij God, de ziel is buiten hun bereik. Want ik twijfel niet, dat hun kwaadwilligheid de verdoemenis ervan evenzeer wenst, evenals de vernietiging van het lichaam; wat al te duidelijk gebleken is door hun bedrieglijke, vleiende beloften. Ik vertrouw u allen toe aan de zorg en bescherming van God, Die beloofd heeft een Vader der wezen en een Man der weduwen te zijn, en in de nood van elk familielid te voorzien. De Heere God des hemels zij uw vertroosting in deze smarten, en uw Toevlucht in de ellenden, die wij ongetwijfeld kunnen zien aankomen over het arme Engeland, en het arme bekommerde volk van God in het land. De Heere voere u door dit tranendal met een onderworpen, nederige geest, en brenge u ten laatste in heerlijkheid tot Hem; waar u, ik twijfel er niet aan, uw stervende zoon zal ontmoeten, Benjamin Hewling

Alleen al voor mezelf was en is het een grote troost, om te zien wat voor een getuigenis zij achtergelaten hebben van het gezegende aandeel in de Heere Jezus. Ook hun nederige en heilige zekerheid van hun eeuwige geluk was tot grote troost. Ik denk dat het nodig is om nog een ding te zeggen. De opperrechter Jefferies dacht er goed aan te doen om tijdens het proces van William Hewling in het bijzijn van iedereen te zeggen dat zijn grootvader die dood net zo goed verdiende als William. Hij dacht dat ik ook wel zo'n dood zou sterven. Dit zeg ik ten laatste, opdat het hierdoor moge blijken hoezeer zij het oog op mij hadden om mij te ruïneren, als de Heere, Die ten goede over mij gewaakt heeft, het niet verhoed had.

Een brief van William Hewling aan zijn zus.

Tutphaes, 18 maart 1685.

Lieve zus,

Ik heb jouw brief van de 10^e van deze maand ontvangen. Die brief is vol van nieuwe tekens van de blijvende liefde van mijn lieve zus. Ook geef je blijk van jouw vurige ijver voor het welzijn van je arme onwaardige broer. Want, lieve, lieve zus, ik zal nooit in staat zijn om gepaste dankbaarheid te bewijzen voor deze vriendelijkheid die je mij bewezen hebt. Ik zie in je vriendelijke brief dat je ziet dat God in Zijn oneindige genade enige overtuigingen in mijn ziel gewerkt heeft en dat je daar blij mee bent. Want, lieve zus, ik kan niet anders dan het als een oneindige genade zien en als een wonder van liefde, dat God mijn weg van zonde ook maar het minste halt zou toeroepen, [en dat] terwijl ik ongebonden voort ben gegaan en zo liederlijk gezondigd heb tegen zoveel licht en tegen zoveel roepstemmen en vorige overtuigingen die ik gehad heb. Anderen die veel beter zijn dan ik, zijn afgesneden en naar hun plaats gezonden, terwijl ik nog gespaard ben. Dit is genade die niet hoog genoeg gewaardeerd kan worden. Ik loof God, dat ik zie dat het Hem sinds deze overtuigingen behaagd heeft om mij meer terughoudendheid tegen de zonde te geven en een klein beetje meer liefde tot heiligheid. Maar aan de andere kant zie ik dat ik zeer hard, dood en hoogmoedig ben en te [veel] geneigd om de dingen van de wereld te genieten. En ik zie dat de duivel heel druk is om mij van

de weg af te trekken: hij werpt allerlei slechte gedachten in mijn hart, dat maar al te zeer geneigd is om te bezwijken voor de minste verleiding. Lieve zus, ik verlang van jou en ook van al mijn vrienden, dat jullie tot God bidden of Hij, in zijn oneindige genade, mijn harde en hoogmoedige hart zou willen onderwerpen. Dat Hij mijn genegenheden zou willen ordenen en blinde verstand zou willen verlichten. Ja, dat Hij mij, door Zijn Heilige Geest zou willen overtuigen, eerst van zonde, zodat ik het mag zien zoals het is, werkelijk waar vuil en vernielend en de grootste vijand van de mensheid. Dat ik het zó mag zien dat ik er een afkeer van krijg, ervan walg en het haten zal. Dat ik het zó zal mogen zien dat ik er droefheid over zal krijgen, namelijk die droefheid die onberouwelijk is. En dat Hij mij vervolgens zou willen overtuigen van gerechtigheid, van de volheid van de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus, van de volheid van Zijn voldoening voor de zonde, totdat ik er zó van overtuigd mag zijn, dat ik uit mijzelf zal gaan daar naartoe [naar Christus en Zijn gerechtigheid]. Dat ik alle dingen schade en drek mag achten wat daarmee vergeleken wordt. Dat ik het juk van de Heere Jezus mag opnemen en een ware en getrouwe dienstknecht voor Hem mag zijn. Dat ik Hem geheel mag volgen, en nooit achterom zal kijken, maar steeds zal jagen naar het wit tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus, wetend dat mijn werk niet ijdel zal zijn.

Lieve zus, nu ik zie dat mijn hart zo stomp, hard en zo weinig te neigen is naar deze zaken, kan ik niet anders dan mijn verzoek te herhalen, of mijn vrienden tot God zouden willen bidden voor mij, of Hij, Die de grote Hartveranderaar is, Die [ook] de woorden des eeuwigen levens heeft, deze grote en heerlijke verandering in mij zou willen werken. Dat, waar Hij een goed werk begonnen heeft, Hij dat voleindigen zal, zodat ik zou mogen leven als een monument van Zijn oneindige genade en dat ik Zijn heilige Naam voor eeuwig mag loven en prijzen. Mijn lieve zus, ik hoop dat dat voor eeuwig de praktijk zal zijn van je broer, die zeer veel van je houdt, William Hewling.

William werd begraven op het kerkhof van Lyme. 200 mensen waren bij de begrafenis aanwezig.